

[Lars Emil Johansen.]

tid har ministeren overvejet? Jeg lægger derved vægt på, at der, på trods af at man er kommet for sent til, at det kan nås i forbindelse med de forestående valg til kommunalbestyrelser og landsråd, snarest muligt kan gives mulighed for, at der — måske umiddelbart efter valgene til landsråd og kommunalbestyrelser — i bygderne kan foretages valg til byggerådene.

Med den bemærkning kan jeg kun sammen med socialistisk folkeparti anbefale lovforslaget til hurtig gennemførelse.

Ministeren for Grønland (Jørgen Peder Hansen):

Jeg vil gerne give hr. Lars Emil Johansen tilsagn om nærmere at undersøge de muligheder, der måtte være for at få gennemført valg til byggerådene. Jeg må sige, at jeg var ikke helt klar over — det skal jeg villigt indrømme — at ændringen vedrørende ikrafttrædelsestidspunktet for loven kunne stille sig hindrende i vejen. Vi skal tage det op i ministeriet og prøve at se på spørgsmålet, og så skal jeg lade hr. Lars Emil Johansen tilgå underretning.

Hermed sluttede forhandlingen.

§ 1, ændringsforslaget af *ministeren for Grønland* (se foran) og § 2, således ændret, *vedtoges* uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om tilskud til Grønlands landsråd og de grønlandske kommuner m. v.

(Lovforslag nr. 32. Fremsat 28/1 75. Første behandling 28/2 75).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov for Grønland om indførselsafgifter m. v.

(Lovforslag nr. 33. Fremsat 28/1 75. Første behandling 28/2 75).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Rosing (Grønl.):

På grund af min sygdom har jeg ikke deltaget i førstebehandlingen af lovforslaget, hvorfor jeg nu ved andenbehandlingen kommer frem med et par bemærkninger.

Denne midlertidige forhøjelse af spiritusafgifter kunne have været undgået, hvis staten havde ydet et beløb til nedbringelse af gasolie- og benzinpriserne. Dette spørgsmål har jeg berørt sidste år i forbindelse med vort ønske om erstatning til de fiskere, som i to sæsoner ikke har kunnet deltage i laksefiskeriet på grund af kvotaens utilstrækkelighed. Den tidligere regering havde ingen penge til dette formål, og nu er der heller ingen penge til nedsættelse af oliepriserne.

I relation til, hvad vi før har udtrykt ønske om her fra talerstolen, vil jeg derfor støtte landsrådets initiativ til nedbringelse af gasolie- og benzinpriserne. Dette må opfattes som en midlertidig, beskeden håndsrækning fra landsrådets side til erhvervslivet i Grønland.

Jeg kan med det samme udtrykke min opfattelse vedrørende spørgsmålet om, om denne håndsrækning kan anses som millimeterretfærdig over for den befolkning, som tilfældigvis bor i de nordlige områder, hvor vinterisen hindrer sejlads i vintermåneder-

[Rosing.]

ne. Til gengæld betaler disse folk de samme nedsatte priser fra forår til sent på efteråret, hvor de kan komme ud på fangst og fiskeri. Jeg har for nylig hørt en hel del protester fra denne befolknings side, men med Grønlands enorme udstrækning og de klimatiske forskelle, der findes, kan man desværre ikke indføre en ordning, som tilgodeser alles behov og interesser.

Selv om afgiftslovens ændring er midlertidig, vil den dog have en mærkbar betydning for erhvervslivet i Grønland, hvorfor jeg anbefaler forslaget vedtagelse.

Lars Emil Johansen (SF):

Jeg kan også for mit eget og socialistisk folkepartis vedkommende anbefale lovforslaget til hurtig gennemførelse, så det hurtigt kan træde i kraft. Sagen er nemlig den — jeg føler trang til at understrege det, fordi det synes, som om der er nogle, der ikke har forstået det — som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at man har undladt at gennemføre en påtænkt forhøjelse af prisen på gasolie pr. 1. november 1974 under hensyntagen til dette brændstofs store betydning i det grønlandske samfund. Det drejer sig altså om at skabe dækning for en, om jeg så må sige, ubetalt regning til den kgl. grønlandske handel, der har ligget siden november 1974.

I den forbindelse vil jeg gerne anmode ministeren for Grønland om snarest belejligt at optage forhandlinger med landsrådet om, hvilke foranstaltninger der skal træde i stedet, når denne lov holder op med at fungere ved udgangen af dette år. I samme forbindelse vil jeg anmode ministeren for Grønland om sammen med landsrådet at overveje, hvordan man vil forholde sig, hvis de foreslåede forhøjelser af spiritusafgifterne får forbrugsbegrænsende virkning på spiritus, hvilket i sig selv ville være et meget stort og et meget godt resultat, mener jeg selv. Men det ville i givet fald også komme til at betyde, at afgiftsforhøjelserne ikke vil kunne skabe dækning for det tab på knap 16 mill. kr. for den kgl. grønlandske handel, som er følgen af, at man har undladt at gennemføre en påtænkt forhøjelse af prisen på gasolie.

Men bortset fra disse bemærkninger vil

jeg også anbefale lovforslaget til en hurtig gennemførelse.

Steen Folke (VS):

Jeg går ud fra, at der i hr. Lars Emil Johansens indlæg var en enkelt bemærkning til mig, som jeg lige vil tage op.

Jeg har under udvalgsarbejdet indstillet, at man forkaster dette lovforslag, naturligvis ikke fordi jeg ikke har forstået indholdet i forslaget; jeg er udmærket klar over, at det, der er tale om, er en reduktion i benzinerpriserne, og at tilskuddet hertil altså skal hentes ved at øge afgifterne på øl, vin og spiritus.

Jeg er modstander af denne lov af to grunde. For det første, og det var jeg en del inde på under førstebehandlingen — fordi jeg mener, at en væsentlig del af benzinforbruget går til luksusformål, til speedbåde og den slags. Jeg har megen sympati for den del af dette benzinforgbrug, som går til grønlandske fiskeres forbrug — det har jeg også været inde på — og jeg havde gerne set en ordning, hvorved man kunne subsidiere den anvendelse af benzinen, og da betydelig kraftigere, sådan at der blev tale om en væsentlig lavere pris for benzinen end den, man nu er havnet på, det var vist 1,75 kr., så vidt jeg husker. Det har altså vist sig i udvalgsarbejdet, at det ville være for omstændeligt at indføre en ordning, der kunne sikre dette formål, og det har man altså afvist i udvalget.

Men dernæst er der den anden del af dette lovforslag, nemlig finansieringen af nedsættelsen af udgiften; det sker ved, at man pålægger ekstraudgifter på øl, vin og spiritus, og det er jeg altså modstander af. Jeg er ikke tilhænger af disse øgede indirekte afgifter; jeg mener, at de rammer specielt den dårligere stillede del af den grønlandske befolkning, og at de ikke er med til at løse det alkoholproblem, som man snakker så meget om. Jeg mener slet ikke, at den slags vil være nogen løsning på problemerne, snarere vil det måske i virkeligheden gøre disse problemer alvorligere. Men det ville kræve en langt større debat at behandle det spørgsmål, derfor vil jeg ikke på nuværende tidspunkt gå ind på det. Jeg vil blot sige, at dette efter min mening overhovedet ikke vil bidrage til nogen løsning af problemerne, og

[Steen Folke.]

at jeg derfor ikke vil være med til en forhøjelse af de indirekte afgifter.

Poul Dam (SF):

Jeg skal bare bekræfte det indtryk, hr. Steen Folke har fået, at vi i udvalget har undersøgt spørgsmålet vedrørende benzinforsbrugets fordeling på forskellige formål og konstateret, at vi i virkeligheden ikke kunne opdele uden indretning af dobbelte tankanlæg på en række bygder osv., noget, der ville blive ganske overordentlig bekosteligt. Det må også siges, at for en række anvendelsesvedkommende er det et stort spørgsmål, om dette er et luksusforbrug eller et mere legitimt forbrug. En række speedbåde og andre motorbåde bliver måske betragtet som lystbåde, men tjener til transporten mellem en by og en nærliggende bygd og har altså dermed et helt rimeligt formål.

Med hensyn til finansieringen synes jeg, det er væsentligt, at denne finansiering er tiltrådt af Grønlands landsråd, som er nærmere til at kende forholdene, end nogen af os andre kan være.

Lars Emil Johansen (SF):

Jeg skal blot gøre en enkelt bemærkning til hr. Steen Folke. Hr. Steen Folke anbefalte som begrundelse for sin anbefaling af lovforslaget til forkastelse, at en væsentlig del af benzinforsbruget går til luksusformål. Det kan til en hvis grad være rigtigt, at en del af det selvfølgelig bruges til luksusformål, men jeg vil gerne understrege her, at det er meget vanskeligt at afgrænse, hvornår det er til luksus, og hvornår det er til erhvervsformål, disse forskellige ting bruges. Det er nemlig sådan, at der i Grønland er meget vide kredse, der bruger fartøjer med benzinforsbrug som supplerer i erhvervet, og det mener jeg ikke det er rigtigt at kalde luksusforbrug.

Jeg vil i den forbindelse også lige bemærke, at det dog endnu ikke er et flertal i Grønland, der lever i luksus; derfor mener jeg, det er lidt forkert at basere hele sin stillingtagen ud fra et luksusforbrug af mindre omfang.

Med hensyn til den anden del af hr. Steen Folkes begrundelse, at han ikke er tilhænger af, at man prøver at bekæmpe spiritusproblemet ved afgiftsforhøjelser, kan jeg sige, at

jeg er fuldstændig enig med hr. Steen Folke. Jeg har gjort mig til talsmand for det samme synspunkt i landsrådet, men vil blot understrege her, at dette lovforslag ikke er tænkt som et middel til at bekæmpe spiritusproblemet, men er et middel mod et andet problem, nemlig de stigende brændstofpriser. Derfor mener jeg, at man i den sammenhæng og som en midlertidig lov bør støtte lovforslaget, al den stund man ikke har andre muligheder for at afhjælpe problemet med de stigende brændstofpriser.

Ministeren for Grønland (Jørgen Peder Hansen):

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at takke udvalget for en hurtig behandling. Det var i vores interesse at få dette lovforslag, som har ligget et stykke tid, igennem, således at loven dog kunne få nogen virkning. Jeg er enig i, at det er en lovgivning med meget udpræget begrænset virkning, og jeg er også enig i, at det vil være nødvendigt at tage en forhandling med landsrådet, inden der er gået ret lang tid, om, hvorledes vi skal gribe sagen an, når denne lov udløber med udgangen af dette år; derved opstår der naturligvis en række problemer.

Jeg vil gerne sige til hr. Rosing, at det gælder for denne lov som for alle skattelove, at millimeternøjagtigheden og retfærdigheden er nok meget svær at opnå. Men hovedformålet med dette lovforslag har jo været at imødekomme ønsker fra grønlandsk side; jeg kan endda henviser til, at der var en meget betydelig debat i den grønlandske offentlighed omkring de forventede prisstigninger, som jo også i nogen måde er slået igennem allerede i forhold til det grønlandske fiskerierhverv, og da landsrådet har ønsket denne lovgivning, vil vi gerne medvirke til den, og det er det, der hermed sker. Jeg takker for tilslutningen.

Hr. Lars Emil Johansen stillede mig videre spørgsmålet, hvad jeg kunne tænke mig at gøre, hvis disse afgiftsforhøjelser fik en negativ virkning. Vi ved jo alle, at hvis vi lægger for store afgifter på på en gang, vil der ofte vise sig en slags usynlig grænse, således at afgiftsforhøjelserne ikke betyder en større indkomst, fordi forbruget falder. Men vores erfaringer gå også ud på, at kurverne ofte er nedadgående en måned eller to efter afgiftsforhøjelsen, og så stiger de igen. Lad

[Ministeren for Grønland.]

os nu prøve at se, hvordan virkningen er. Under alle forhold vil vi jo altid som sædvanlig være indstillet på at optage forhandlinger med Grønlands landsråd.

Hermed sluttede forhandlingen.

§§ 1 og 2, ændringsforslaget om en ny affattelse af § 3 og § 3 i den ændrede affattelse vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov for Grønland om forsyningsmæssige foranstaltninger.

(Lovforslag nr. 34. Fremsat 28/1 75. Første behandling 28/2 75).

Der var stillet følgende ændringsforslag:

Af ministeren for Grønland:

Til § 6.

Paragraffen affattes således:

„§ 6. Loven træder i kraft den 1. april 1975.“

Bemærkninger.

Ændringsforslaget vedrører alene ikrafttrædelsestidspunktet.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

§§ 1-5, ændringsforslaget af *ministeren for*

Grønland (se foran) om en ny affattelse af § 6 og § 6 i den ændrede affattelse vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Forespørgsel til forsvarsministeren af Kurt Brauer, Morten Lange og Gert Petersen:

„Med hvilken begrundelse finder ministeren det rimeligt at anvende milliardbeløb til køb af jagerfly i en tid, hvor problemerne vedrørende beskæftigelse, ressourcebesparelser og betalingsbalance er påtrængende?“

(Forespørgsel nr. II. Anmeldt 21/2 75. Fremme af foresp. vedt. 25/2 75).

Formanden:

Her er taletiden for ordførere indtil 15 minutter og for andre medlemmer halvparten af denne tid, det vil i praksis sige 8 minutter.

Ordføreren for forespørgerne (Kurt Brauer) (SF):

Forespørgslens formulering taler jo for sig selv, og vi har stræbt efter at indbygge så meget af en motivering i selve forespørgslens ordlyd, at jeg kan undgå en længere tale her i første omgang. Jeg tænker mig også, at kortfattetthed vil være særdeles populær netop i dag.

Når jeg dertil lægger, at også andre partier har vist interesse for at stille en sådan forespørgsel, ville det være mod god tone at monopolisere forespørgselstemaet ved en længere udredning på nuværende tidspunkt, så jeg kan nøjes med her at inkludere forespørgslens til ministerens imødekommende besvarelse og til tingets velvillige behandling.

Forsvarsministeren (Orla Møller):

Der spørges, med hvilken begrundelse jeg finder det rimeligt at anvende milliardbeløb til køb af jagerfly.

Lad det være sagt straks klart og tydeligt: der er ikke truffet nogen beslutning om at anvende milliardbeløb til køb af jagerfly.

Om der skal købes nye jagerfly, hvor mange